

Till Regeringskansliet
M2022/01364
m.remissvar@regeringskansliet.se
i.remissvar@regeringskansliet.se

Remissvar från Keolis på SOU 2022:21

Keolis ställningstagande

- Keolis anser att kollektivtrafik och mobilitetsfrågor är en avgörande del för att uppnå de transportpolitiska målen och klara klimatomställningen. Dessa frågor behöver därför bli mer centrala i samhällsplaneringen.
- Stadsplanering och kommunernas översiktsplaner bör inkludera förutsättningar och framkomlighet för kollektivtrafiken, likväl som närhet och tillgänglighet till kommunal och kommersiell service. Detta för att minska det samlade behovet av transporter.
- Keolis anser att fyrstegsprincipen är ett bra verktyg, och vi ställer oss positiva till de tillägg och förändringar som föreslås, så att det på alla nivåer arbetas mer systematiskt med den för att optimera nyttan av befintlig infrastruktur samt säkerställer att investeringar verkligen sker där det finns brister. Vi anser vidare att det är positivt om fyrstegsprincipen skulle få genomslag i länstransportplanerna.
- Keolis ser också att det är bra att fyrstegsprincipen utgör en del av miljöbedömningarna av översiktsplaner och detaljplaner som ger upphov till betydande trafikflöden.
- Kommuner och regioner behöver också, i samarbete med Trafikverket, utveckla verktyg och metoder för att kunna göra tydliga prioriteringar av gaturummet och hur det ska nyttjas, för att därigenom skapa goda förutsättningar för kollektivtrafiklösningar. Det gäller bland annat särskilda bussfiler och trafikljusprioriteringar.
- Det är också angeläget att det i arbetet med stadsmiljöavtal prioriteras utveckling av kollektivtrafik samt gemensamma och kostnadseffektiva lösningar.
- Vi ser också positivt på förslagen om stärkt styrning mot ett transporteffektivt samhälle t.ex. förslaget om att Trafikverket ska stödja andra aktörer såsom kommuner och regioner i deras arbete gällande detta.
- För att klara utfasningen av fossila bränslen och bidra till klimatomställningen, behöver laddinfrastrukturen utvecklas och tillgången till andra fossilfria bränslen säkerställas.

Keolis synpunkter

Det är positivt att SOU 2022:21 lägger stort fokus på frågan om ett transporteffektivt samhälle. Transportsektorns omställning är helt avgörande för utfasningen av fossila bränslen och för att klara klimatmålen. Vid sidan av detta finns en viktig jämställdhets- och jämlikhetsaspekt till frågan då möjligheterna att resa kollektivt har stor betydelse för grupper som kör bil i mindre utsträckning till exempel kvinnor, barn, äldre och ekonomiskt svaga grupper.

De olika samhällsnivåernas samlade arbete med fysisk planering behöver effektiviseras, samordnas bättre och totalt sett i alla delar bidra till att uppställda nationella mål nås. Bygandet av infrastruktur är i mångt och mycket normerande för övrig samhällsplanering. Förutom att den bör bidra till att minska de samlade transportbehoven, bidrar den till att vidga arbetsmarknadsregioner genom bättre pendlingsmöjligheter. Men också genom att den skapar förutsättningar för var bostäder byggs samt var kommersiell och offentlig service etableras.

Utifrån detta anser vi att inriktningen i och förslagen i SOU 2022:21 är helt nödvändiga och pekar i rätt riktning. Det är viktigt att fyrstegsprincipen ges en större tyngd och att arbetet sker utifrån den på alla nivåer samt att samspelet mellan staten, regioner och kommuner stärks och utvecklas.

Det vi möjligen kan sakna i remissunderlaget är frågan om hur tekniska framsteg kan nyttjas samt hur vi arbetar med smartare transporter. Å andra sidan kan detta ses som kommande effekter av ett annat sätt att arbeta.

I utredningen beskrivs vikten av att infrastrukturobjekt är samhällsekonomiskt lönsamma. Keolis instämmer i att infrastrukturobjekt i den nationella planen och i länsplanerna ska vara samhällsekonomiskt lönsamma även vid en utveckling mot ett transporteffektivt samhälle där trafikarbetet med personbil, lastbil och inrikes flyg inte ökar. Men då behövs alla aspekter tas med och förutsättningarna för alla delar av kollektivtrafiken, såväl järnväg som busstrafik och sjöfart vägas in.

Vidare föreslås att regeringen tillsätter en utredning som ska undersöka om statligt stöd får och bör kunna ges till drift av lokal eller regional kollektivtrafik inom ramen för stadsmiljöavtal. Keolis delar bilden att stadsmiljöavtalen är viktiga för att förbättra och öka möjligheterna att resa kollektivt. Tillgång till punktlig, effektiv och tillförlitlig kollektivtrafik är viktigt för att uppnå målsättningarna.

Det kan uppstå konflikter mellan å ena sidan Trafikverkets prognosbaserade planering som utgår från ökande trafikflöden och å andra sidan lokalt beslutade mål om trafikbegränsningar och planerad stadsutveckling. Det är positivt att frågan lyfts då detta riskerar att leda till onödiga investeringar som motverkar nationella mål som kopplar till trafikplanering, klimatomställning och transporteffektivitet. Därmed tillstyrker vi förslagen förändring i 1.8 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2010:185) med instruktion för Trafikverket. Särskilt viktigt är tillägget i 2 § samt 3 §. Det säkerställer bredare och bättre planeringsunderlag och skapar förutsättningar för ökad kostnadseffektivitet.

Författningsförslag 1.4: Förslag till förordning om ändring i förordningen (1997:263) om länsplaner för regional transportinfrastruktur och dess 1 § är mycket positivt eftersom det skapar bättre förutsättningar för en regional planering som på ett bättre sätt bidrar till att nå de transportpolitiska målen.

Dessutom bör det rimligen öppna för en närmare dialog och samverkan med andra aktörer.

När det gäller författningsförslag 1.6: Förslag till förordning om ändring i förordningen (2009:236) om en nationell plan för transportinfrastruktur, vill vi understryka vikten av tillägget i 1 §. Det skapar grund för ett annat förhållningssätt än tidigare, vilket kan bidra till att de transportpolitiska målen uppnås, liksom att begränsade resurser nyttjas så effektivt som möjligt.